

УДК 78.044.2:78.071.6/»1996-2024»

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/92-2-15>**Гнат МЕРЕНКОВ,***orcid.org/0000-0002-8283-6332*

кандидат філософських наук,

доцент кафедри графічного дизайну

Українського гуманітарного інституту

(Буча, Київська область, Україна) *h.mierienkov@ugi.edu.ua*

ЕВОЛЮЦІЯ ВІЗУАЛЬНОГО КОДУ ХІП-ХОПУ: КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ДИЗАЙНУ ОБКЛАДИНОК АЛЬБОМІВ-ПЕРЕМОЖЦІВ ПРЕМІЇ «ГРЕММІ» (1996–2024)

Стаття присвячена вивченню еволюції візуального коду хіп-хопу на прикладі дизайну обкладинок альбомів-переможців премії «Греммі» у категорії «Найкращий реп-альбом» за період 1996–2024 років. Дослідження розглядає обкладинку як первинний комунікаційний інтерфейс, що виконує функції соціального коментаря, художньої метафори та засобу самопрезентації артиста. Актуальність роботи обумовлена тим, що візуальний код хіп-хопу не лише відображає естетичні пошуки жанру, а й слугує чутливим індикатором соціально-політичних змін, технологічних інновацій і культурної інституціоналізації. Методологічно стаття спирається на критичний візуальний аналіз, який охоплює композицію, типографіку, кольорову гаму, вибір медіуму та культурні референси. Аналіз засвідчує, що розвиток візуальної мови хіп-хопу пройшов кілька етапів: від андерграундної DІY-естетики та урбаністичного коду графіті (1970–1980-ті) до професійного фотографічного реалізму та бунтарської автентичності «Золотої ери» (1990-ті); від гламурної та кінематографічної стилізації перших «гремміївських» альбомів (1996–2005) до синтезу з високим мистецтвом та естетики вразливості (2006–2015); від концептуального документалізму та цифрового дизайну до панівного мінімалізму доби стрімінгу (2016–2024). У статті простежено ключові трансформації: зміна медіуму від фотографії до ілюстрації та цифрового мистецтва; перехід від агресивної графіті-типографіки до чистих та елегантних шрифтів; від акценту на зовнішньому статусі та гламури до внутрішньої рефлексії та соціально-політичної критики. Особливу увагу приділено інституціоналізації жанру через колаборації з визнаними митцями, що легітимізує хіп-хоп як культурний мейнстрім. Висновки підкреслюють, що сучасний візуальний код хіп-хопу поєднує різноманіття естетик, балансуючи між мінімалізмом та експериментальністю. Дизайн обкладинок перетворився на концептуальний маніфест, що віддзеркалює не лише музичні, а й соціокультурні трансформації жанру.

Ключові слова: хіп-хоп, візуальний код, дизайн обкладинок, премія «Греммі», критичний візуальний аналіз, мінімалізм, культурна інституціоналізація.

Hnat MIERIENKOV,*orcid.org/0000-0002-8283-6332*

Candidate of Philosophical Sciences,

Associate Professor at the Department of Graphic Design

Ukrainian Institute of Arts and Sciences

(Bucha, Kyiv region, Ukraine) *h.mierienkov@ugi.edu.ua*

THE EVOLUTION OF THE HIP-HOP VISUAL CODE: A COMPREHENSIVE ANALYSIS OF GRAMMY-WINNING ALBUM COVER DESIGN (1996–2024)

This article examines the evolution of hip-hop's visual code using the cover designs of Grammy Award-winning albums for Best Rap Album from 1996 to 2024. The study examines the cover as a primary communication interface, serving as social commentary, artistic metaphor, and artist self-presentation. The relevance of this work lies in the fact that hip-hop's visual code not only reflects the genre's aesthetic pursuits but also serves as a sensitive indicator of sociopolitical change, technological innovation, and cultural institutionalization. Methodologically, the article relies on critical visual analysis, encompassing composition, typography, color scheme, choice of medium, and cultural references. The analysis shows that the development of the visual language of hip-hop has gone through several stages: from underground DІY aesthetics and the urban code of graffiti (1970–1980) to professional photographic realism and rebellious authenticity of the «Golden Era» (1990); from the glamorous and cinematic stylization of the first Grammy-winning albums (1996–2005) to synthesis with high art and the aesthetics of vulnerability (2006–2015); from conceptual documentary and digital design to the dominant minimalism of the streaming era (2016–2024). The article traces the key transformations: the change in medium from photography to illustration and digital art; the transition from aggressive graffiti typography to clean and elegant fonts; from an emphasis on external status and glamour to internal reflection and socio-political critique.

Particular attention is paid to the genre's institutionalization through collaborations with renowned artists, legitimizing hip-hop as a cultural mainstream. The findings emphasize that contemporary hip-hop visual codes encompass a diverse range of aesthetics, balancing minimalism and experimentalism. Cover art has evolved into a conceptual manifesto, reflecting not only the musical but also the sociocultural transformations of the genre.

Key words: *hip-hop, visual code, cover design, Grammy Award, critical visual analysis, minimalism, cultural institutionalization.*

Вступ. У сучасному культурному ландшафті хіп-хоп перетнув межі просто музичного жанру, утвердившись як глобальний соціокультурний феномен, що динамічно впливає на моду, візуальне мистецтво та громадські рухи. Обкладинка музичного альбому в цьому контексті виконує функцію первинного інтерфейсу та візуальної метафори, що формує сприйняття слухача ще до першого прослуховування. Вона є не просто захисним елементом для фізичного носія, а критично важливим засобом комунікації, який відображає ідеї, емоції та соціальний коментар, закладені артистом у музичний твір.

В цьому контексті графічний дизайн обкладинки відіграє вирішальну роль. Дослідження, проведене Вівіан Лі, підкреслює глибокий зв'язок між візуальним оформленням та музичним контентом, демонструючи, як графічні метафори та колірна домінантність впливають на здатність аудиторії ідентифікувати музичний жанр. Для хіп-хопу, жанру, центральною віссю якого є ідентичність, автентичність та особистий наратив. А це означає, що візуальний код обкладинки повинен бути максимально точним і виразним, слугуючи візуальним аналогом для ліричних тем. Зміни у візуальному оформленні обкладинок з часом говорять про еволюцію самого жанру, його статус у культурі та його здатність адаптуватися до технологічних та естетичних змін суспільства.

Проблематика та хронологічні рамки дослідження. Ключовою проблематикою цього дослідження є простеження та виокремлення змін у дизайні обкладинок хіп-хоп альбомів. Це допоможе зрозуміти, як ця візуальна еволюція відображає ширші соціальні, технологічні та мистецькі зміни. Аналіз фокусується на стилістичних елементах та темах, які були характерними для різних історичних періодів, і як вміст альбомів (ліричні теми, філософія артиста) взаємодіяли з їхнім візуальним оформленням. Додатковий інтерес становить роль обкладинок у маркетингу та промоції музики в умовах глобалізації та змішування культурних впливів.

Хронологія дослідження охоплює період від витоків хіп-хопу у 1970-х роках до сучасних трендів 2024 року. Однак, основний емпіричний корпус для детального аналізу складають 29 аль-

бомів-переможців премії «Греммі» у категорії «Найкращий реп-альбом» з моменту заснування цієї категорії у 1996 році до 2024 року (Shetler, 2025). Цей корпус є репрезентативним зрізом, оскільки він відображає не просто популярність, а й визнання академічною спільнотою, вказуючи на альбоми, які досягли найвищого рівня інноваційності та якості як у музиці, так і у візуальній репрезентації.

У дослідженні застосовується методологія критичного візуального аналізу, де кожен об'єкт корпусу розглядається за конкретними параметрами. Наприклад, композиція обкладинки визначається структурою зображення, розташуванням ключових елементів та використанням простору, що може проявлятися через мінімалістичний підхід, колажні поєднання або групову побудову. Типографіка відіграє не менш важливу роль: обраний стиль шрифту (графіті, рукописний чи чистий гротеск) може виконувати декоративну, інформативну або наративну функцію, підкреслюючи ідею роботи. Кольорова гама формує емоційний настрій: монохромні рішення створюють стриманість і зосередженість, насичені кольори акцентують енергію та динаміку, а пастельні тони – ніжність і чутливість; водночас символіка кольорів допомагає розкрити зміст. Вибір медіуму також суттєвий: фотографія може бути документальною чи студійною, ілюстрація стилізованою чи експериментальною, а цифрове мистецтво та колаж, щоб створювати багатошаровість і візуальні метафори. Нарешті, культурні референси забезпечують зв'язок обкладинки з ширшим соціально-політичним контекстом та іншими мистецькими практиками від моди й кінематографа до високого мистецтва, надаючи роботі додаткової глибини й актуальності.

Виклад основного матеріалу. Аналіз 29 переможців «Греммі» (Shetler, 2025) дозволяє простежити пряму кореляцію між жанровим визнанням та візуальним дизайном, виокремлюючи ключові тенденції, що відображають як мейнстрімні запити, так і унікальні художні відхилення, що формують новий візуальний код жанру. Витоки хіп-хопу ґрунтувалися на андерграундній культурі та естетиці *Do It Yourself* (Зроби Сам). Обкладинки цього періоду часто відображали урба-

ністичну ідентичність, сформовану під впливом графіті та стріт-арту. Графіті, як візуальний маніфест вуличного життя, стало одним із ключових елементів формування раннього візуального коду. У 1970-х роках у дизайні обкладинок ще відчувалися залишки психоделічної естетики 1960-х, проте вже формувався більш цілеспрямований підхід до створення креативної ідентичності артиста через дизайн. Протягом 1980-х років, коли хіп-хоп почав отримувати ширше визнання, естетика обкладинок набула нових, характерних для десятиліття (Levine, n. d.).

– Кольори – панування неонових та електричних кольорів, що повністю виключало «приглушені» тони.

– Форми – поширення геометричних форм, кутових ліній, сіток та сміливих блоків кольору, що часто поєднувалися з елементами ретро-футуризму.

– Сюрреалізм – використання сюрреалістичних образів, що демонстрували дику уяву.

– Портрети – зростання популярності портретів артистів, особливо в поп- та R&B-орієнтованому хіп-хопі.

Зростання впливу хіп-хоп альбомів на візуальну культуру було нерозривно пов'язане зі стрімким впровадженням професійної фотографії. Відомі фотографи, такі як Глен Е. Фрідман, стали відомі завдяки документальним кадрам, які автентично репрезентували урбаністичне життя та формували імідж, зокрема, у так званому «генгста-репі». Наприклад, обкладинка *Rhyme Pays* використовує фотографію, щоб закріпити імідж артиста як справжнього *O. G.* та ікони жанру. У 1990-х роках хіп-хоп остаточно закріпив свої позиції в мейн-стрімній культурі, що зумовило необхідність у професійній, але водночас бунтарській візуальній подачі. Дизайн обкладинок «Золотої Ери» став полотном для глибокої соціо-політичної експресії, що резонувала з молодіжними рухами та контркультурою (The Art of the Album Cover, 2023).

Ключові дизайнерські рішення цього періоду включали:

– Типографіка – широке використання елементів стріт-арту та сміливої, агресивної типографіки. Ці шрифти часто були «божевільними та яскравими» і слугували не просто для ідентифікації, а для вираження соціальних та культурних динамік урбаністичних реалій.

– Фотографія vs. Ілюстрація – зберігалася сильна перевага фотографії, особливо у використанні фізичних LPs, які виступали як «кольорові маяки музичних обіцянок». Вкладиші та вінілові конверти розкривали «скарбницю прихованих

повідомлень, вражаючих візуальних ефектів та інтимних поглядів» на артистів.

– Контраст кольорів, хоча жанр в цілому прагнув до відображення «гримучих, автентичних тонів», деякі альбоми демонстрували «гучні, яскраві кольори», створюючи візуальний контраст, який пізніше буде протиставлений тренду мінімалізму.

Еволюція дизайну обкладинок хіп-хопу в цей час є прямим відображенням його комерціалізації та підвищення культурного статусу. Перехід від DIY-естетики 1970-х до професійно розробленого медіа-іміджу 1990-х був необхідною умовою для успішного продажу фізичних носіїв та формування потужного музичного бренду в умовах посиленої конкуренції. Те, що обкладинка виділялася як «полотно для соціо-політичної експресії», заклало основу для майбутніх висококонцептуальних творів, де візуальне мистецтво використовується не лише для комерційної привабливості, але й для

Цей період розпочинається з офіційного визнання хіп-хопу на найвищому рівні музичної індустрії – заснування премії «Греммі» у категорії «Найкращий реп-альбом» у 1996 році. Ця інституціоналізація вимагала від артистів підвищення художнього та інтелектуального рівня візуальної репрезентації. Аналіз обкладинок переможців «Греммі» цього десятиліття показує значну диверсифікацію, що відображає стилістичний розкол усередині жанру: від класичного реалізму до концептуального портретування та високої моди.

Визнання жанру на премії «Греммі» підвищило очікування від візуальної продукції. Обкладинки перестали бути простими фотографіями артистів, а перетворилися на складні наративні інструменти. Кінематографічна Стилзація – *The Score* гурту Fugees (Okwonga, 2021) став прикладом інтеграції візуальної оповіді, стилізувавши обкладинку під кіноафішу *Blaxploitation*. Цей вибір візуально підтверджував складну, багатшарову структуру альбому, який сам був оформлений за принципом фільму з титрами на початку та в кінці.

Чорно-Біла Субверсія – *Stankonia* гурту OutKast (Stankonia, n. d.). використовує монохромну фотографію на тлі десатурованого американського прапора, відмовляючись від яскравої кольорової палітри, що домінувала в комерційному репі того часу. Цей акт естетичного бунту підкреслював «темні та бунтарські настрої» артистів, хоча внутрішнє оформлення альбому все ще включало елементи генгста-конвенцій (зображення прикрас та секс-апелу).

Народження Візуального Маскоту та Концептуального Брендингу. Поява *The College Dropout*

Kanye West (Kanye, 2025) у 2005 році є поворотним моментом. Замість прямого портрета артиста використовується талісман – Dropout Bear. Обкладинка, оформлена золотими орнаментами, що символізують захоплення артиста мистецтвом, є непрямым коментарем до освітньої системи та інтелектуальних амбіцій артиста. Використання концептуального маскоту дозволило змістити фокус з традиційних «генгста-конвенцій» на автобіографічний, інтелектуальний брендинг. Це відчувало епоху, коли обкладинка мала відображати не просто статус, а складну особистість артиста та його художні колаборації.

Таким чином, епоха «Греммі» змусила хіп-хоп артистів підвищити рівень художнього виконання обкладинок. Коли жанр був визнаний на рівні

високого мистецтва, обкладинка мусила відображати цей престиж, переходячи від простого групового фото до складних концептуальних чи стилізованих рішень. Це відкрило шлях до подальшого художнього синтезу в наступному десятилітті.

Це десятиліття характеризується безпрецедентною інтеграцією хіп-хопу з високим мистецтвом, модою та зростанням інтроспективного ліричного змісту, що знайшло відображення у більш складних та емоційно насичених обкладинках.

Колаборація з High-Art. Вирішальним моментом стала співпраця Каньє Веста (McKenzie, 2023; Johnson, 2024) з японським сучасним художником Такаші Муракамі у 2008 році. Ця колаборація інкорпоровала естетику Superflat (постмодерністський рух, натхненний мангою та аніме) в

Таблиця 1

Детальний візуальний аналіз обкладинок альбомів-переможців «Греммі» (1996–2005)

Рік перемоги	Артист / Альбом	Тип зображення (Медіум)	Ключові візуальні характеристики та типографіка	Основний культурний / Дизайнерський тренд
1996	Naughty by Nature – «Poverty's Paradise»	Фотографія (Груповий портрет)	Класична, реалістична документальна фотографія.	Закінчення «Золотої Ери»; фокус на колективі.
1997	Fugees – «The Score»	Фотографія / Кінематографічний постер	Стилізація під кіноафішу Blaxploitation. Насичені кольори, використання кіношних титрів.	Наративна інтеграція; кінематографічний підхід
1998	Puff Daddy and the Family – «No Way Out»	Фотографія (Ч/Б Портрет)	Гламур, вишуканість, відхід від вуличної естетики 90-х до високої моди.	Естетика Bad Boy Records; «Hip-Hop Mogul» імідж (Hip Hop Golden Age, 2019)
1999	Jay-Z – «Vol. 2... Hard Knock Life»	Фотографія (Стилізований портрет)	Класична репрезентація статусу. Фокус на особистому бренді.	Комерційна досконалість; формування ікони.
2000	Eminem – «The Slim Shady LP (Eminem, 2022)»	Фотографія (Стилізований кадр)	Гранж-естетика, лоу-фай якість, символізм (авто, пасажери як символи особистого життя).	Персональний, психологічний наратив; субверсія.
2001	Eminem – «The Marshall Mathers LP»	Фотографія (Концептуальний пейзаж)	Похмурість, мінімалізм, фокус на психічному стані.	Продовження психологічної драми.
2002	OutKast – «Stankonia»	Чорно-біла Фотографія / Графічний колаж	Графічна, чорно-біла схема. Стилізований американський прапор на задньому плані. Бунтарський, темний тон.	Експерименталізм, інтеграція графічного дизайну.
2003	Eminem – «The Eminem Show»	Театральний / Кінематографічний постер	Театралізований портрет, натяк на шоу та медіа-критику.	Медійна самосвідомість.
2004	OutKast – «Speakerboxxx/The Love Below»	Фотографія (Колаж)	Яскравість, стилізація під R&B/фанк, подвійність концепту (2 CD).	Жанровий синтез; візуальна відповідність жанровій гнучкості.
2005	Kanye West – «The College Dropout»	Фотоколаж / Концептуальна фотографія	Використання талісмана (Dropout Bear), посилення на мистецтво (золоті орнаментами), критика системи.	Інтелектуальний хіп-хоп; народження високого концептуального брендингу.

мейнстрімну хіп-хоп культуру. Мураками створив яскраве, пастельне цифрове мистецтво, в центрі якого Dropout Bear подорожує до університету. Ця співпраця не лише підвищила художню цінність обкладинки, але й остаточно легітимізувала хіп-хоп як жанр, здатний працювати з мистецтвом найвищого рівня. Це підвищило очікування критиків та аудиторії щодо візуальної якості та концептуальної глибини обкладинок.

Синтетичний Нарцисизм – обкладинка Lil Wayne *Tha Carter III* (Aboudy, n. d.) демонструє використання цифрової обробки для свідомого конструювання іміджу. На дитячу фотографію в костюмі були додані татування, що поєднує ностальгію та особистий розвиток з «гангстерським іміджем». Це свідчить про зростання ролі цифро-

вої маніпуляції для створення ідеалізованого/синтетичного наративу артиста, що відображає посилений контроль артистів над власним брендом у цифрову епоху.

Естетика вразливості – обкладинка Дрейка *Take Care* різко контрастує з гламуром та агресією попередніх десятиліть. Використання середнього/крупного плану на рівні очей, меланхолійна поза та погляд вниз ілюструють емоційну глибину, смуток та спустошення. Разом із рукописним стилем назви альбому, цей візуальний підхід підкреслив підйом інтроспективного та емоційно відкритого репу, який став домінувати у 2010-х роках (Drake – *Take Care*, 2023).

Поява цих інноваційних візуальних рішень у цьому десятилітті показує, що якщо 1990-ті роки використовували фотографію для

Таблиця 2

Систематичний аналіз обкладинок (2006–2015)

Рік перемоги	Артист / Альбом	Тип зображення (Медіум)	Ключові візуальні характеристики та типографіка	Основний культурний / Дизайнерський тренд
2006	Kanye West – «Late Registration»	фотографія/ ілюстрація	Продовження наративу Dropout Bear, ретро-університетська естетика.	Візуальна серіалізація бренду
2007	Ludacris – «Release Therapy» (ToddintheShadow, 2022).	фотографія (стилізована)	Спроба створити «серйозний» імідж, що відображає зміст альбому (бідність, в'язниця).	Документалізм, відображення «соціальної совісті»
2008	Kanye West – «Graduation» (McKenzie, 2023).	ілюстрація (цифрове мистецтво)	Колаборація з Такаші Мураками. Естетика Superflat, яскраві, пастельні кольори, візуальна розповідь про ведмедя-випускника.	Інфлексійна точка, інтеграція сучасного мистецтва в мейнстрімний хіп-хоп.
2009	Lil Wayne – «Tha Carter III»	стилізована фотографія (ретро-портрет)	Дитяча фотографія, відфотошоплена з татуваннями. Формальність (костюм) vs. бунтарство (тату)	Формування «синтетичного» зіркового іміджу, акцент на особистий шлях.
2010	Eminem – «Relapse»	фотографія (концептуальний портрет)	Психологічна тематика, фокус на трансформації/ залежності.	Продовження психологічного портретування
2011	Eminem – «Recovery»	фотографія (мінімалістичний пейзаж)	«Тьмяна сцена», мінімалістичний, але креативний заголовок, що відображає особисту боротьбу.	Мінімалізм для передачі важких особистих тем
2012	Kanye West – «My Beautiful Dark Twisted Fantasy»	живопис / складна ілюстрація	Сюрреалізм, бароко, еротика, порушення цензурних норм	Художня грандіозність, саморефлексія, розкіш
2013	Drake – «Take Care»	фотографія (інтроспективний портрет)	Погляд вниз (очний рівень), поза смутку та спустошення. Рукописний стиль назви.	Підйом інтроспективного/ меланхолійного репу
2014	Macklemore & Ryan Lewis – «The Heist» (The Heist, n. d.)	фотографія/графіка	Андеграундна естетика, що підкреслює незалежність та інді-успіх.	Репрезентація альтернативного хіп-хопу
2015	Eminem – «The Marshall Mathers LP 2»	фотографія (ретро-референс)	Повернення до знайомих локацій, ностальгійний елемент	Самоциткування, завершення наративної арки

створення автентичності, то 2000-ні та 2010-ті роки використовували цифрову обробку та ілюстрацію для створення синтетичного, ідеалізованого наративу. Художні колаборації та інтелектуальний брендинг відкрили шлях для артистів, які ставлять візуальний світ на один рівень із музикою, що стало визначальною характеристикою наступної епохи. Цей найновіший період характеризується зміцненням мінімалістичних тенденцій, а також поглибленням концептуального та соціо-політичного змісту, представленого через високоякісну фотографію або складний цифровий дизайн.

Концептуальний та документалізм, де Кендрік Ламар продовжує використовувати фотографію для глибокого соціального коментаря, як видно на обкладинці *To Pimp a Butterfly* (Zikic, 2019). Чорно-біла групова композиція виступає як метод соціальної інвентаризації, використовуючи фотодокументалістику для надання ваги ліричному змісту щодо расової та класової боротьби. Цей підхід є прямим продовженням соціо-політичного

маніфесту 1990-х років, але виконаний із вищою художньою критичною метою.

Естетика Візуального Альбому: Тайлер, Кріейтор (Takanashi, 2021) демонструє найповнішу інтеграцію візуального мистецтва в брендинг альбому. Його роботи *Igor* та *Call Me If You Get Lost* використовують мінімалістичний текст, референси до кінематографа (зокрема, вплив Веса Андерсона у *Call Me If You Get Lost* через симетрію та вінтажний декор) та співпрацю з сучасними художниками, як-от Грегорі Ферран. Обкладинка *Call Me If You Get Lost* стилізована під посвідчення особи ID Card на білому тлі (*Call Me If You Get Lost*, n. d.). Цей вибір перетворює обкладинку на візуальний елемент оповіді про подорож і одночасно слугує маркетинговим інструментом, оскільки існують різні кольори ID-картки для різних платформ. Це підкреслює, що візуальне світобудування для артиста є таким же пріоритетом, як і музика.

Автобіографічний Ренесанс, де на обкладинці *Michael* (Rodriguez, 2024; Caraballo, 2023) і вико-

Таблиця 3

Систематичний аналіз обкладинок (2016–2024)

Рік Перемоги	Артист / Альбом	Тип зображення (Медіум)	Ключові візуальні характеристики та типографіка	Основний культурний / Дизайнерський тренд
2016	Kendrick Lamar – «To Pimp a Butterfly» (Zikic, 2019).	чорно-біла фотографія	Складна, документальна, групова композиція. Символізм, обговорення расових/класових питань	Повернення до глибокої соціо-політики
2017	Chance the Rapper – «Coloring Book» (ChanceTheRappe, 2024).	фотографія (теплий тон)	Знімок артиста, що дивиться на дочку. Теплі кольори, особиста, інтимна атмосфера.	Незалежна естетика, фокус на інтимності та позитиві
2018	Kendrick Lamar – «Damn»	мінімалістичний портрет	Прямий погляд, червоний/оранжевий колір, простий шрифт	Чистий брендинг, зосередженість на інтенсивності
2019	Cardi B – «Invasion of Privacy» (Rodriguez, 2018).	стилізована фотографія / модна зйомка	Гламур, виключно-сексуалізований образ, посилення на поп-ікони (Madonna, Lil' Kim)	Асертивна жіноча ідентичність, висока мода
2020	Tyler, The Creator – «Igor»	стилізований портрет / дизайн персонажа	Мінімалістичний текст, фокус на трансформації альтер-его, пост-жанровий вигляд	Візуальна трансформація; ігнорування жанрових правил
2021	Nas – «King's Disease» (HeavyHittas, 2023).	фотографія / графіка	Посилання на зрілість, подолання его та повернення до автентичності	Класичний хіп-хоп, зріла естетика
2022	Tyler, The Creator – «Call Me If You Get Lost» (Saputra, 2021)	мінімалістичний графічний дизайн	Візуальний код «подорожі» та «документів», стилізація під посвідчення особи (ID Card) на білому тлі	Візуальне світобудування, колекційність
2023	Kendrick Lamar – «Mr. Morale & The Big Steppers»	фотографія (концептуальний)	Складна сімейна композиція, напруженість, соціальний коментар	Глибока особиста та сімейна рефлексія
2024	Killer Mike – «Michael»	стилізована ретро-фотографія	Фотографія дитинства з додаванням символічних елементів (німб/роги)	Автобіографічний ренесанс

ристано стилізовану дитячу фотографію, додаючи символічні елементи (німб та роги), щоб візуально передати «моральну складність» його життя та загальнолюдської природи. Це фокус на особистому досвіді темношкірого чоловіка з Півдня Америки, де обкладинка стає зрілим портретом самоідентифікації.

Домінуючий тренд у 2020-х роках – це зсув до мінімалізму та спрощення форм і кольорів. Це графічне спрощення є прямою відповіддю на панування стрімінгових платформ: складна деталізація втрачає ефективність у форматі мініатюри. Натомість, чисті форми, сильний концепт та елегантність (наприклад, простий текст на чистому тлі або один чіткий символ) забезпечують кращу візуальну комунікацію та миттєву впізнаваність обкладинки як бренд-ідентифікатора на екрані смартфона. Еволюція дизайну обкладинок хіп-хопу відображає його перехід від андерграундної субкультури до глобально визнаного мистецького феномену. Аналіз корпусу переможців «Греммі» (1996–2024) дозволяє виокремити чотири основні вектори змін.

Початково хіп-хоп обкладинки залежали від фотографічного реалізму (1990-ті), де студійна чи документальна зйомка *Naughty by Nature*, *Puff Daddy* використовувалася для демонстрації автентичності, статусу та групової ідентичності.

На зламі 2000-х років відбувся поворот до ілюстрації та сюрреалізму. Піонером цього став Kanye West, чия колаборація з Такаші Мураками *Graduation* (McKenzie, 2023) використовувала цифрове мистецтво для створення нереалістичних, фантазійних світів, що дозволяло артистам виходити за межі фізичної реальності та традиційних жанрових очікувань. У 2010-х та 2020-х роках домінує полірований цифровий арт та висока мода (Takanashi, 2021). Дизайн набуває кінематографічних якостей. Якщо раніше фотографія прагнула документальності, то тепер вона цілеспрямовано стилізована та оброблена для створення ідеалізованого чи концептуального образу (наприклад, *Lil Wayne, Tha Carter III*), що відображає зростання ролі артиста як контрольованого бренду.

Типографіка відображає боротьбу жанру за легітимність. Ранній та Золотий Період 70-і – 90-і рр. Сильний вплив графіті, *hand-drawn* стилів, а також сміливих, агресивних та яскравих шрифтів, що передавали бунтарський та урбаністичний дух. Сучасний Період 2010-і – 2020-і рр. Відбулася відмова від складної типографіки на користь чистого, мінімалістичного або елегантного шрифту. Прикладом є використання чистого тексту в *Damn* (Kendrick Lamar) або рукописного стилю в *Take Care* (Drake). Ця тенденція до спро-

щення відображає не лише загальні дизайнерські тренди сучасності («менше – це більше»), але й практичну необхідність забезпечення чіткої комунікації обкладинки у форматі мініатюри стрімінгових платформ.

Колір став потужним інструментом для передачі настрою та концепту. Контраст, монохром, насиченість, де яскраві, насичені кольори 90-х часто використовувалися для відображення комерційної агресії, тоді як монохром (чорно-біла гама) став маркером серйозності та бунтарства (наприклад, *Stankonia*, *To Pimp a Butterfly*). Колір як бренд, де Kanye West свідомо використовував яскраві, пастельні кольори у *Graduation*, щоб візуально підкреслити перехід від «вуличної» естетики до ретро-футуризму та легкості. Палітра рефлексії, де використання тьмяних, приглушених сцен або кольорів стало стандартом для інтроспективних та особистісних тем (Drake – *Take Care*, 2023). Зростання колаборацій хіп-хоп артистів із визнаними художниками є доказом культурної інституціоналізації жанру. Візуальний брендинг набуває такої ж високої мистецької ваги, як і сама музика. Наративний концептуалізм, де сучасні обкладинки функціонують як візуальні маніфести, що відображають ліричний або соціальний контекст.

Наприклад, обкладинка *Michael* (Hamilton, 2023) використовує символи (німб/роги) на дитячій фотографії для передачі моральної складності особистої біографії. Тенденція до графічного мінімалізму, яка спостерігається в 2010-х та 2020-х роках, є прямим наслідком панування стрімінгових платформ. Велика, складна деталізація, характерна для фізичних носіїв 90-х, замінюється необхідністю мати сильний, миттєво впізнаваний концепт (наприклад, *Call Me If You Get Lost* з його ID-карткою (*Call Me If You Get Lost*, n. d.)), який ефективно працює як мініатюра. Обкладинка перетворилася на візуальний бренд-ідентифікатор, а не просто фізичну обгортку.

Висновки. Аналіз еволюції дизайну обкладинок хіп-хоп альбомів-переможців премії «Греммі» (1996–2024) демонструє чіткий вектор розвитку від документальної автентичності та візуальної агресії до художнього інтелектуалізму та наративного мінімалізму. З моменту визнання хіп-хопу «Греммі» візуальний дизайн став стратегічним інструментом. Обкладинка перетворилася з простого зображення групи чи артиста на складний концептуальний маніфест Kanye West, Tyler, The Creator, що виправдовує високий мистецький статус жанру. Спостерігається незворотний загальний тренд до спрощення та мінімалізму форм і кольорів. Ця тенденція відображає важливість

елегантності та фокусу на суттєвих аспектах у сучасному мистецтві, а також є практичною адаптацією до потреб цифрового середовища, де простота забезпечує максимальну візуальну ефективність як мініатюра. Фокус змістився від демонстрації зовнішнього статусу (гроші, гламур) до глибокої внутрішньої рефлексії Eminem, Drake, Killer Mike та соціо-політичної критики Kendrick Lamar. Обкладинка використовується для передачі психологічної чи біографічної складності.

Незважаючи на домінуючий тренд до мінімалізму, жанр демонструє значну різноманітність та толерантність до протилежних естетик, що під-

тверджує складність прослідковування абсолютної прогресії в дизайні обкладинок. Наприклад, тоді як Tyler, The Creator створює цілі візуальні світи, що інтегрують поп-арт та кінематографічні референси, Kendrick Lamar продовжує наполягати на документальній фотографії з глибоким соціо-політичним підґрунтям. Унікальність кожного артиста продовжує приносити «несподівані візуальні рішення». Це означає, що візуальний код хіп-хопу не є жорстко обмеженим, а слугує гнучким полотном для індивідуальної експресії, що відображає постійний пошук артистами власної унікальної ідентичності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aboudy D. Lil Wayne Album Cover Analysis. *SlideShare*. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/lil-wayne-album-cover-analysis/47598457> (date of access: 14.08.2025).
2. Call Me If You Get Lost. *Wikipedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Call_Me_If_You_Get_Lost (date of access: 20.08.2025).
3. Caraballo E. L. The Recipe: 'Michael,' by Killer Mike. *Complex*. 2023. URL: <https://www.complex.com/music/a/ecleen-luzmila/the-recipe-killer-mike-no-id-michael> (date of access: 12.08.2025).
4. ChanceTheRapper. Coloring Book Reference Photo. *Reddit*. 2024. URL: https://www.reddit.com/r/ChanceTheRapper/comments/1hi3rzn/coloring_book_reference_photo/ (date of access: 18.09.2025).
5. Drake – Take Care. *Infogram*. 2023. URL: <https://infogram.com/drake-take-care-album-cover-1gl8m3j7qdkep36> (date of access: 06.08.2025).
6. Eminem. I have a theory about cover of slim shady: THE LP. What dose everyone think. *Reddit*. 2022. URL: https://www.reddit.com/r/Eminem/comments/12944hb/i_have_a_theory_about_cover_of_slim_shaddy_the_lp/ (date of access: 09.09.2025).
7. Hamilton J. The Church of Killer Mike. *Slate.com*. 2023. URL: <https://slate.com/culture/2023/06/killer-mike-michael-album-review-politics-guns.html> (date of access: 14.08.2025). – Title from screen.
8. HeavyHittas. Nas Breaks Down the Meaning of 'King's Disease' and MC Shan's Impact, 2023. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/shorts/EG8xNBkEOQk> (date of access: 10.09.2025).
9. Hip Hop Golden Age. *Burning Flags*. 2019. URL: <http://burningflags.com/press/hip-hop-golden-age/> (date of access: 10.09.2025).
10. Johnson S. 18 most iconic rap album covers. *REVOLT*. 2024. URL: <https://www.revolt.tv/article/18-most-iconic-rap-album-covers> (date of access: 16.09.2025).
11. Kanye. Story/meaning of Kanye's Album Covers. *Reddit*. 2025. URL: https://www.reddit.com/r/Kanye/comments/1gq8h4v/storymeaning_of_kanyes_album_covers/ (date of access: 10.09.2025).
12. Levine J. A Study: Album Cover Typography & Artwork: 1970s. *Behance*. URL: https://www.behance.net/gallery/13880209/A-Study-Album-Cover-Typography-Artwork-1970s?locale=en_US (date of access: 10.09.2025).
13. McKenzie J. Graduation Album Cover: Story Behind The Artwork. *CD Unity Disc Manufacturer*. 2023. URL: <https://www.cdunity.com/graduation-album-cover/> (date of access: 15.08.2025).
14. Okwonga M. In 'The Score,' the Fugees Made Refugees the Heroes of an Epic Tale. *Spotify*. 2021. URL: <https://www.theringer.com/2021/02/12/music/the-fugees-the-score-disguise-resistance-as-art> (date of access: 17.09.2025).
15. Rodriguez D. Killer Mike – «MICHAEL». *Everything Is Noise*. 2024. URL: <https://everythingisnoise.net/reviews/killer-mike-michael/> (date of access: 16.09.2025).
16. Rodriguez M. Every Visual Influence on Cardi B's 'Invasion of Privacy' Album Cover. *Q.Digital, Inc*. 2018. URL: <https://www.intomore.com/culture/every-visual-influence-on-cardi-bs-invasion-of-privacy-album-cover/> (date of access: 06.08.2025).
17. Saputra C. Welcome to the Whimsical World of Tyler, the Creator's Call Me If You Get Lost. *Rock and Art – UK*. 2021. URL: <https://www.rockandart.org/tyler-the-creator/> (date of access: 06.08.2025).
18. Shetler S. Best Rap Album: Grammy Winners & Nominees By Year. *Total Music Awards*. 2025. URL: <https://totalmusicawards.com/grammy-awards/best-rap-album-winners-nominees-archive/> (date of access: 12.09.2025).
19. Stankonia. *SlideShare*. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/stankonia-50415576/50415576> (date of access: 17.09.2025).
20. Takanashi L. The Story Behind Tyler the Creator's 'Call Me If You Get Lost' Album Cover. *Complex*. 2021. URL: <https://www.complex.com/style/a/lei-takanashi/tyler-the-creator-call-me-if-you-get-lost-album-cover-interview> (date of access: 13.08.2025).
21. The Art of the Album Cover: A Dive into Vinyl Design. *Vinyl.com*. 2023. URL: <https://vinyl.com/blogs/vinyl/the-art-of-the-album-cover-a-dive-into-vinyl-design> (date of access: 17.08.2025).
22. The Heist (album). *Wikipedia*. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Heist_\(album\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Heist_(album)) (date of access: 11.09.2025).

23. ToddintheShadow. Possible Trainwreckord: «Release Therapy» by Ludacris. *Reddit*. 2022. URL: https://www.reddit.com/r/ToddintheShadow/comments/107idpf/possible_trainwreckord_release_therapy_by_ludacris/ (date of access: 10.09.2025).

24. Zikic F. A Critical Visual Analysis of Kendrick Lamar's Album Cover for «To Pimp A Butterfly». 2019. URL: <https://filipzikic.wordpress.com/2019/08/10/a-critical-visual-analysis-of-kendrick-lamars-album-cover-for-to-pimp-a-butterfly/> (date of access: 17.09.2025).

REFERENCES

1. Aboudy, D. (n. d.). Lil Wayne Album Cover Analysis. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/lil-wayne-album-cover-analysis/47598457>
2. Call Me If You Get Lost. (n. d.). URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Call_Me_If_You_Get_Lost
3. Caraballo, E. L. (2023). The Recipe: 'Michael,' by Killer Mike. *Complex*. URL: <https://www.complex.com/music/a/ecleen-luzmila/the-recipe-killer-mike-no-id-michael>
4. ChanceTheRapper. (2024). Coloring Book Reference Photo. *Reddit*. URL: https://www.reddit.com/r/ChanceTheRapper/comments/1hi3rzn/coloring_book_reference_photo/
5. Drake – Take Care. (2023). *Infogram*. URL: <https://infogram.com/drake-take-care-album-cover-1gl8m3j7qdkep36>
6. Eminem. (2022). I have a theory about cover of slim shady: THE LP. What dose everyone think. *Reddit*. URL: https://www.reddit.com/r/Eminem/comments/12944hb/i_have_a_theory_about_cover_of_slim_shaddy_the_lp/
7. Hamilton, J. (2023). The Church of Killer Mike. *Slate.com*. URL: <https://slate.com/culture/2023/06/killer-mike-michael-album-review-politics-guns.html>
8. HeavyHittas. (2023). Nas Breaks Down the Meaning of 'King's Disease' and MC Shan's Impact [Відео]. URL: <https://www.youtube.com/shorts/EG8xNBkEOQk>
9. Hip Hop Golden Age. (2019). *Burning Flags*. URL: <http://burningflags.com/press/hip-hop-golden-age/>
10. Johnson, S. (2024). 18 most iconic rap album covers. *REVOLT*. URL: <https://www.revolt.tv/article/18-most-iconic-rap-album-covers>
11. Kanye. (2025). Story/meaning of Kanye's Album Covers. *Reddit*. URL: https://www.reddit.com/r/Kanye/comments/1gq8h4v/storymeaning_of_kanyes_album_covers/
12. Levine, J. (n. d.). A Study: Album Cover Typography & Artwork: 1970s. *Behance*. URL: https://www.behance.net/gallery/13880209/A-Study-Album-Cover-Typography-Artwork-1970s?locale=en_US
13. McKenzie, J. (2023). Graduation Album Cover: Story Behind The Artwork. *CD Unity Disc Manufacturer*. URL: <https://www.cdunity.com/graduation-album-cover/>
14. Okwonga, M. (2021). In 'The Score,' the Fugees Made Refugees the Heroes of an Epic Tale. *Spotify*. URL: <https://www.theringer.com/2021/02/12/music/the-fugees-the-score-digui-se-resistance-as-art>
15. Rodriguez, D. (2024). Killer Mike – «MICHAEL». *Everything Is Noise*. URL: <https://everythingisnoise.net/reviews/killer-mike-michael/>
16. Rodriguez, M. (2018). Every Visual Influence on Cardi B's 'Invasion of Privacy' Album Cover. *Q.Digital, Inc.* URL: <https://www.intomore.com/culture/every-visual-influence-on-cardi-bs-invasion-of-privacy-album-cover/>
17. Saputra, C. (2021). Welcome to the Whimsical World of Tyler, the Creator's Call Me If You Get Lost. *Rock and Art – UK*. URL: <https://www.rockandart.org/tyler-the-creator/>
18. Shetler, S. (2025). Best Rap Album: Grammy Winners & Nominees By Year. *Total Music Awards*. URL: <https://totalmusicawards.com/grammy-awards/best-rap-album-winners-nominees-archive/>
19. Stankonia. (n. d.). *SlideShare*. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/stankonia-50415576/50415576>
20. Takanashi, L. (2021). The Story Behind Tyler The Creator's 'Call Me If You Get Lost' Album Cover. *Complex*. URL: <https://www.complex.com/style/a/lei-takanashi/tyler-the-creator-call-me-if-you-get-lost-album-cover-interview>
21. The Art of the Album Cover: A Dive into Vinyl Design. (2023). *Vinyl.com*. Взято з <https://vinyl.com/blogs/vinyl/the-art-of-the-album-cover-a-dive-into-vinyl-design>
22. The Heist (album). (n. d.). URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Heist_\(album\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Heist_(album))
23. ToddintheShadow. (2022). Possible Trainwreckord: «Release Therapy» by Ludacris. *Reddit*. URL: https://www.reddit.com/r/ToddintheShadow/comments/107idpf/possible_trainwreckord_release_therapy_by_ludacris/
24. Zikic, F. (2019). A Critical Visual Analysis of Kendrick Lamar's Album Cover for «To Pimp a Butterfly». URL: <https://filipzikic.wordpress.com/2019/08/10/a-critical-visual-analysis-of-kendrick-lamars-album-cover-for-to-pimp-a-butterfly/>

Дата першого надходження рукопису до видання: 08.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.11.2025

Дата публікації: 19.12.2025